GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacţiunea şi administraţiunea: Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22. „Gazeta“ iese Mercurea, Vinerea si Duminecа.
Preţulŭ abonamentului: Pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Ţerĭ esterne pe şése lunĭ 14 fr., pe anŭ 28 francĭ.

Anulŭ XLVII.

Sĕ prenumeră: la poştele c. şi r. şi pe la dd. corespondenţĭ.
Anunciurile: una serie garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiăcare publicare. — Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 29. Vinerĭ 9 (21) Marţiu **1884.**

Braşovŭ 9 Marţiu st. v.

„Corespondinţii Politice“, — organŭ alŭ ministeriului de esterne din Viena — dela 17 Marte a. c. i se scrie din Budapesta: „D. ministru Tisza a avutŭ de mai înainte cunoscinţă de noulŭ programŭ alŭ Românilorŭ „(din consorţiulŭ frăţietăţii. — Red. Gaz.) şi a „fostŭ pe deplinŭ mulţumitŭ cu elŭ. Cu tóte „aceste înse d. Tisza **a respinsŭ punctulŭ pri„vitorŭ la legea electorală în Transilvania,** „cum şi cererea Românilorŭ de a le cedá mai multe „cercurĭ electorale. D. Tisza nu voiesce a „face din cestiunĭ politice şi de „domeniulŭ dreptului publicŭ ob„iectulŭ unorŭ precupeţii. Românii „(din consorţiulŭ Roman-Gall — Red. Gaz.) „numai de aceea s'au alipitŭ lângă partida „guvernamentală fiindŭ-că acésta nu se închină „şovinismului nelegitimŭ. Guvernulŭ maghiarŭ „ţinêndŭ necondiţionatŭ la idea de statŭ, voesce „a fi dreptŭ cu tóte naţionalităţile. Atitu„dinea guvernului românŭ încă a „înfluinţatŭ asupra acestuĭ evenementŭ impor„tantŭ, care se póte considerá ca unŭ nou suc„cesŭ alŭ politicei esterne a Austro-Ungarieĭ.“

Declaraţiunea de mai susŭ, ce a apărutŭ într'unŭ organŭ alŭ ministeriului de esterne, pune vêrfŭ la tóte declaraţiunile foilorŭ tiszaiste făcute asupra fĕtului pocitŭ alŭ consorţiului Roman-Gall, care a fost botezatŭ: „programa partidei moderate.“ Pre cândŭ „Nemzet“ şi „Pester Lloyd“ vorbescŭ de ómenii frăţietătii ca de nesce fiinţe, carĭ totŭ mai au unŭ picŭ de voinţă propria, „Corespondinţa politică“ îi tractéza, pe basa înformaţiunilorŭ ei din mâna ântăiă, ca pe nesce unelte fără de nicĭ o voinţă. După ce ne spune că d-lŭ Tisza a sciutŭ de mai înainte de tótă comedia şi a fost pe deplinŭ mulţumitŭ cu „programa“ consorţiului, adauge că dênsulŭ a priorí a respinsŭ punctulŭ privitorŭ la legea electorală. Prin urmare d-nu Gall a sciutŭ înainte că d. Tisza nu voiesce nicĭdecum a întroduce legea electorală ungară şi în Transilvania, ci e decisŭ a susţiné starea escepţională creată în Ardélŭ prin actuala lege electorală, ce se razimă în privilegiile domnilorŭ feudalĭ din timpurile iobagiei şi secuestréză astfelŭ dreptulŭ electoralŭ a duóe treimĭ din poporaţiunea ţêrei.

Va se ḑică „Pester Lloyd“ a fost bine înformatŭ cândŭ a trasŭ la îndoiélă seriositatea punctului trei din „programa“ împăciuirei. După desluşirile fóiei din Viena acestŭ punctŭ a fost pusŭ numai ca se scótă ochii cu elŭ unora dintre cei mai lesne creḑetori. In realitate înse consorţiulŭ frăţietăţii a sciutŭ înainte că d. Tisza „nu voiesce a face din cestiuni politice şi de domeniulŭ dreptului publicŭ obiectulŭ unorŭ precupeţii.“ Cei din compania Roman-Gall — ne asigură aceea-şi fóie — nu s'au alipitŭ lângă partida guvernamentală, pentru ca se dobêndéscă concesiunĭ în favórea Românilorŭ, ci numai fiindu-că erau convinşĭ, că Tiszaiştii nu sunt şoviniştĭ şi că voescŭ a fi dreptĭ cu tóte naţionalităţile.

Şi cine, din cei ce şi-au aruncatŭ ochii numai odată, de duóe orĭ peste „Viitorul“ nu s'a convinsŭ, că în adeverŭ acesta e credeulŭ ómenilorŭ frăţietăţii? Nu s'au fost restitu aceştĭ ómenĭ în contra nóstră, pentru că amŭ susţinutŭ, că guvernulŭ sprijinesce planurile de maghiarisare ale nouei reuniuni scolare maghiare din Pesta? Şi nu le-amŭ doveditŭ noi chiar c'unŭ articulŭ alŭ organului ministrului de înstrucţiune Trefort, că cei dela guvernŭ sunt mai marĭ şoviniştĭ ca opoşiţiunalii?

De geaba însĕ sunt tóte doveḑile ce le aducemŭ ḑilnicŭ despre prigonirea elementului românescŭ mai alesŭ în Transilvania, căcĭ d. Gall remâne nestrămutatŭ în credinţa că stapânulŭ lui, d. Tisza, ne voiesce noue Românilorŭ numai binele. Negreşitŭ că totŭ numai din îngrijire pentru viitorulŭ nostru a respinsŭ d-lŭ Tisza şi punctulŭ privitorŭ la legea electorală. Şi d-nŭ Gall, care are atâta încredere în d. ministru-preşedinte şi care doresce aşa de multŭ împăcarea Românilorŭ cu Ungurii, va ḑice mâne şi despre legea electorală, ceea ce ḑice aḑĭ despre legea uniunei, că este unŭ punctŭ asupra căruia Maghiarii nu admitŭ discuţiune şi că prin urmare trebue se primimŭ fără reservă şi legea electorală de faţă ca dovédă, că avemŭ încredere în cei ce au adus'o spre stricăciunea neamului nostru.

Décă vorŭ cedá şi în punctulŭ trei, ce va mai remâné din tótă programa capitulărei, ce au scos'o la lumină ómenii înjosirei naţionale cu atâta sgomotŭ, încâtŭ d-lŭ Tisza o consideră chiar ca „unŭ nou succesŭ alŭ politicei esterne austro-ungare?“ Amară capitulare aceea ca nu numai armele se ţi le iea dér chiar şi cojoculŭ de pe tine! Compania Roman-Gall póte se tréca pe sub furcile caudine. Dumneḑeu se le ierte pecatele!

In faţa faptelorŭ şi a împrejurărilorŭ, ce este impossibilŭ a le mai tăgăduí, le ḑicemŭ cu tótă sinceritatea: Lasciate ogni speranza! Nu v'aţĭ blamatŭ destulŭ pănă acum? ce mai voiţĭ? Nu vedeţĭ că nimenea nu ve urméză afară de — prelatulŭ, care a pierdutŭ de multŭ credinţa în isbênda stégului frăţietăţii?

Dispărêndŭ de pe scena comediei ce-a aranjat'o d. Tisza pentru străinătate, puteţĭ se duceţĭ cu voi şi o mângăiere, că adecă a-ţĭ contribuitŭ a aduce o dovédă şi mai bătătóre la ochĭ despre aceea: 1. că Maghiarii nu vorŭ sĕ se impace cu Românii. 2. că legea despre uniunea Transilvaniei este numai o literă mórtă, pentru că Transilvania se guvernéză după legi diferite de ale Ungariei şi se află încă şi astăḑĭ într'o stare escepţională asuprită şi supusă puterei arbitrarie a guvernului din Pesta. 3. Că, ca şi la 1867, deschisă şi neresolvată este încă şi aḑĭ cestiunea Transilvană, o rană periculósă pe corpulŭ statului ungarŭ.

D-lŭ Tisza şi Saşii.

In 9 Decembre 1883 a aşternutŭ adunarea generală a Universităţii săsescĭ ministrului de interne o representaţiune, prin care a cerutŭ, ca ministrulŭ sĕ încuviinţeze duóe concluse, ce le-a adusŭ adunarea generală cu privire la modificarea unorŭ dispoşiţiunĭ din statutulŭ octroatŭ de organisare. La acéstă representaţiune ministrulŭ de interne dă următorulŭ emisŭ:

Cătră publiculŭ universităţii săsescĭ în Sibiu.

In urma representaţiunii adunărei generale, ce s'a ţinutŭ în 6 Dec. 1883 ad Nr. U. 1106 în causa modificării statutelorŭ organisătóre şi care mi s'a aşternutŭ cu comitiva din 23 Dec. 1883 de comitele supremŭ alŭ comitatului Sibiului, ca comite alŭ Saşilorŭ încunosciinţezŭ' în înţelegere cu domnulŭ ministru r. u. de culte şi instrucţiune pe publiculŭ universităţii săsescĭ, cum urméză:

După representaţiunea presentată sĕ face propunere, ca dispoşiţiunea aceea a §lui 13 alŭ statului, care tractéză despre regulamentulŭ adunării generale a universităţii săsescĭ, după care votulŭ sepăratŭ anunţatŭ în contra unui conclusŭ alŭ adunării generale se va aclude la protocolŭ şi are efectulŭ apelaţiunii sĕ se modifice astfelu, respective sĕ se completeze, că votulŭ separatŭ anunţatŭ în contra votului adunării generale se va aclude simplu la protocolŭ şi că acela pe însinuătoriulŭ aceluia îlŭ sustrage dela respunsabilitatea pentru conclusulŭ adunării generale, care s'a adusŭ în causa respectivă şi că fiescecare îşĭ póte ridicá cuvêntulŭ în contra conclusului adunării generale la ministeriulŭ de interne, respective la ministeriulŭ de culte şi de înstrucţiune, dér că efectulŭ acestei intervenţiunĭ nu se întinde peste dreptulŭ guvernului de a delăturá acestŭ conclusŭ, care rĕsare din dreptulŭ de înspecţiune alŭ guvernului.

Fiindŭ că guvernulŭ faţă de conclusele adunării generale n'are numai dreptulŭ acela negativŭ, că elŭ póte cassá din oficiu séu prin înterventiune concluse şi dispoşiţiunĭ difilcutate, ci guvernulŭ are şi acelŭ dreptŭ positivŭ, în basa căruia în loculŭ concluselorŭ şi dispoşiţiunilorŭ cassate póte face dispoşiţiunĭ legale, carĭ i se vorŭ paré necesare, ceea ce este nu numai eflucsulŭ logicŭ alŭ dreptului de înspecţionare a guvernului, ci şi alŭ aplicaţiunii practice a legei, luându-se în consideraţiune, că adunarea generală a universităţii săsescĭ într'unŭ anŭ se ţine numai odată în casulŭ acela, cândŭ guvernulŭ în loculŭ conclusului cassatŭ alŭ adunării generale n'ar puté dispune positivŭ, cu pericululŭ intereselorŭ jignite prin acelŭ conclusŭ ar puté suferí cursulŭ afacerilorŭ stagnaţiune. Din aceste motive decisive nu potŭ încuviinţá modificaţiunea § 13, care a propus'o publiculŭ universităţei.

De altmintrelea observezŭ, că, deşi guvernulŭ şi pănă acuma a aplicatŭ dreptulŭ sĕu de supraveghere numai spre a cassá atarĭ concluse ale adunării universităţii, carĭ au călcatŭ legea şi în loculŭ astorŭfeliu de concluse numai atuncĭ a făcutŭ dispoşiţiunĭ positive, cândŭ erá după lege necesarŭ, cu tóte acestea condusŭ de ideea, de a împrăştiá nedumeririle respective ale publicului universităţii săsescĭ, sunt gata, a-mi dá învoirea, ca paragrafulŭ subversantŭ sĕ se modifice în modulŭ cerutŭ ca prin aceea sĕ se preciseze efectulŭ juridicŭ alŭ voturilorŭ separate însinuate în contra concluselorŭ adunării generale, respective în contra acelorŭ protestărĭ şi că totŭdeodată dreptulŭ, celŭ dă art. de lege XII din anulŭ 1876 guvernului şi datorinţa lui de supraveghere sé capete espresiunea corespunḑĕtóre, la care modificare ar corespunde următórea testuare:

„Votulŭ separatŭ însinuatŭ în contra conclusului aduuării generale se aclude la protocolŭ şi acésta deslégă pe celŭ ce l'a insinuatŭ de responsabilitatea pentru conclusulŭ luatŭ de adunarea generală în causa subversantă. — Contra concluselorŭ adunării generale póte recurge orí şi cine la ministeriulŭ de interne, respective la ministeriulŭ de culte şi instrucţiune publică, ministrulŭ respectivŭ póte séu pe basa unui asemenea recursŭ, séu din oficiu cassá conclusele séu dispoşiţiunile dificultate şi póte îndrumá adunarea generală sĕ supună causa unei nouĕ apreţiărĭ şi sĕ aducă conclusŭ nou éră dacă s'ar dificultá şi conclusulŭ nou ministeriulŭ póte luá dispoşiţiunile legale necesare. In casurĭ urgente, ce nu suferŭ amânare, ministrulŭ póte dispune, fără de a mai aşteptá unŭ conclusŭ nou din partea adunării generale a Universitaţii săsescĭ.“

Mai încolo ce se atinge de modificarea propusă de representaţiune, care se referesce la § 2 alŭ statutului despre regulamentulŭ afacerilorŭ înterne alŭ oficiului centralŭ alŭ Universităţii săsesci, mĕ învoescŭ cu modificaţiunea aceluia presupunêndŭ, că după representaţiunea respectivă a comitelui săsescŭ, cândŭ s'ar nasce divergiuţă de opuniunĭ séu colisiune între comitele săsescŭ şi între secretariulŭ Universităţii sĕ nu sĕ împedece cursulŭ afacerilorŭ din causă, că secretariulŭ a refusatŭ semnătura sa, după ce în basa § 13 punctulŭ 2 alŭ statutului comitele săsescŭ póte suspendá pe secretariu din oficiu, póte denumí unŭ substitutŭ şi prin acela subscrie actulŭ respectivŭ cu acea reservaţiune, că, décă cu tóte acestea în urma unei asemenea colisiunĭ s'ar întêmpla o stagnaţiune în cursulŭ afacerilorŭ în paguba întereselorŭ publice, respectivulŭ ministrŭ pe basa representaţiunii făcute

in privința acésta a comitelui săsescŭ va dispune în privința procederii ulteriόre.

După cele premise și observândŭ, că n'am nimica sĕ obiectezŭ la celelalte modificațiunĭ neesențiale făcute în statute și după rectificarea părerei greșite cuprinse în representațiune, că comitele săsescŭ nu este numai organulŭ priveghitoriu alŭ guvernului, ci este amploiatulŭ celŭ dântâiu alŭ oficiului centralŭ și totudeodată organuluĭ esecutivŭ alŭ Universitățiĭ săsescĭ, provocŭ publiculŭ Universitățiĭ săsescĭ, ca modificarea § 13 alŭ statutului despre regulamentulŭ afacerilorŭ interne ale Universitățiĭ săsescĭ, avêndŭ în vedere cele de susŭ sĕ o pertracteze din nou și stabilirea respectivă sĕ mi-o aștérnă mie.

Budapesta, 27 Februariu 1884.

Tisza m. p.

Conferența alegĕtorilorŭ românĭ din comitatulŭ Sibiiului.

Astădĭ primirămŭ procesulŭ verbalŭ alŭ conferențeĭ alegĕtorilorŭ românĭ ținută în Sibiiu la 6 (18) Martie. Vedemŭ din elŭ că conferența a fost cercetată de alegĕtorĭ din tóte cercurile. De președinte s'au alesŭ cu aclamațiune d-lŭ Nic. Cristea, ear de notarĭ duiĭ Bobeș și Trombitașŭ. Celŭ din urmă la provocarea președintelui, espune în trăsurĭ generale scopulŭ conferențeĭ accentuândŭ solidaritatea și buna înțelegere între alegĕtorii românĭ pe basa programeĭ dela 1881. Apoi propune o resoluțiune. D-nu Vis. Romanŭ propune modificarea alineei 1 din resoluțiune. Combinându-se ambele propunerĭ, conferența iea următórea resoluțiune:

Alegĕtorii românĭ din comitatulŭ Sibiiului, ca parte întregitóre a partideĭ naționale române din Transilvania și Ungaria, în urma apelului comitetului electoralŭ permanentŭ alŭ partideĭ dto 10 Faurŭ 1884 și pe basa programeĭ partideĭ stabilite în conferența dela 12—14 Maiu 1881, se organiséză pentru unŭ nou periodŭ electoralŭ spre procederea solidară în cestiunea alegerilorŭ dietalĭ și spre susținerea programeĭ dela 1881, eventualŭ a uneĭ nouĕ programe, care se va stabilĭ în viitórea conferență generală a partideĭ naționale române."

„Spre acestŭ scopŭ se institue unŭ comitetŭ centralŭ esecutivŭ de 12 membri și în fiecare cercŭ electoralŭ unŭ subcomitetŭ de câte 3 membri, carĭ comitete stândŭ în continuă atingere și conțelegere între sine și cu comitetulŭ electoralŭ permanentŭ alŭ partideĭ naționale române, vorŭ provedé tóte cele de lipsă pentru esecutarea programeĭ partideĭ."

„In sensulŭ acesta alegĕtorii românĭ din comitatulŭ Sibiiului apromitŭ solemnelŭ și pe lângă parola lorŭ de onóre, că nu se vorŭ angagiá în ce privesce viitórele alegerĭ dietalĭ cu nicĭ una dintre celelalte partide politice din patriă, până cândŭ conferința generală a partideĭ naționale române nu ar stabilĭ altfelĭŭ programa partideĭ; ér după aceea vorŭ esecută conscențiosŭ acéstă programă."

Purcedêndu-se la alegerea comitetelorŭ sĕ alegŭ prin aclămațiune: 1. In comitetulŭ centralŭ esecutivŭ D. D. N. Cristea, V. Roman; D. Comșa; S. Popescu; A. Leb; I. Părău; I. St. Șuluțŭ; Fulea; Dr. Al. St. Șuluțŭ; Dr. N. Maier; C. Stejarŭ; I. de Preda. 2. In sub-comitetulŭ pentru cerculŭ electoralŭ Sibiiu: Dr. A. Brote; I. de Preda; Dr. N. Olariu; în sub-comitetulŭ pentru cerculŭ electoralŭ alŭ Cisnădiei: Dr. Al. Șuluțŭ; I. Cloaje; N. Florian. 4. In sub-comitetulŭ pentru cerculŭ Cristianului: Dr. Calefariu; Dr. N. Maier; A. Leb. 5. In sub-comitetulŭ pentru cerculŭ electoralŭ alŭ Sebeșului: N. Fulea adv. I. Măcelariu: N. Diacŭ; 6. In subcomitetulŭ pentru cerculŭ electoralŭ alŭ Nocrichului: D. Cuteanŭ; Fl. Orosz; I. Părău.

Președintele închide ședința cu o scurtă cuvêntare, în care recomândă alegĕtorilorŭ românĭ din acestŭ comitatŭ solidaritatea, buna înțelegere și iubirea frățéscă, ceea ce și în afacerile politice e unica basă solidă pentru ajungerea scopului.

Conferința alegĕtorilorŭ românĭ în Timișórá.

Precum amŭ anunțatŭ în numĕrulŭ trecutŭ conferența alĕgĕtorilorŭ românĭ din comitatulŭ (județulŭ) Timișului a avutŭ unŭ succesŭ strălucitŭ. Nĭ se raporteză despre decursulŭ eĭ între altele:

Dle Redactorŭ! Energiceĭ stăruințe a unorŭ bravĭ luptătorĭ pentru drepturile poporuluĭ românŭ și interesulŭ viu celŭ documentéză mai ălesŭ de unŭ timpŭ încóce alegĕtorii românĭ pentru afacerile publice naționale avemŭ se mulțumimŭ resultatulŭ peste așteptare alŭ conferințeĭ nóstre de adĭ. Aprópe 250 de alegĕtorĭ erau de față, între carĭ aprópe jumătate economĭ de pe la sate, ear cealaltă parte preoțĭ, advocațĭ, învĕțătorĭ, proprietarĭ, industriașĭ s. a.

Conferența s'a deschisŭ la órele 11. S'au alesŭ cu aclamațiune de președinte d. protopopŭ Dreghiciu de v.-pres. d. T. V. Păcățanŭ. Indată după constituire a cerutŭ cuvêntulŭ d. Paulŭ Rotariu, redactorulŭ „Luminătorului", și într'unŭ discursŭ bine sêmțitŭ și bine motivatŭ a arătatŭ mai ântâiŭ necesitatea constituirii clubului alegĕtorilorŭ din comitatŭ prin alegerea unui comitetŭ centralŭ, apoi desfășură necesitatea ca toțĭ Românii se procédă în strînsă solidaritate. D-sa atinse și buba consorțiului frățietățiĭ dicândŭ, că décă d. Gall ar fi omŭ consecuentŭ ar trebui în puterea declarațiuneĭ sale, că: „la casŭ că presa maghiară nu va întîmpiná cu simpatiă programa ómenilorŭ frățietățiĭ, atuncĭ aceștia vorŭ sistá acțiunea lorŭ" ar trebui, dice, ca pe basa acesteĭ declarațiunĭ d. Gall sĕ se retragă din gloriosulŭ locŭ, căcĭ atâtŭ foile guvernamentale câtŭ și cele opposițiunale au comentatŭ în modŭ nesimpaticŭ programa consorțiului Roman-Gáll. In fine propune alegerea unui comitetŭ centralŭ.

Propunerea acésta se primesce cu însuflețire și se alegŭ de membrii în comitetulŭ centralŭ următorii: Pav. Rotariu; Em. Ungurianŭ; G. Foica; I. Domșa și G. Lazarŭ. Se enunciă, că pe lângă aceștia președinții comitetelorŭ electorale, ce se vorŭ institui în diferitele cercurĭ, vorŭ fi și membrii ai comitetului centralŭ. In fine s'a decisŭ ca comitetulŭ centralŭ electoralŭ se fie autorisatŭ a avisá pe alegĕtorĭ, că în cercurile, unde nu se vorŭ candidá deputațĭ românĭ, alegĕtorii românĭ se sprijinéscă pe candidații partideĭ opposițiunale moderate maghiare. Conferența s'a finitŭ cu o manifestare entusiastică pentru solidaritate pe basa programeĭ naționale din 1881, provocată prin vorbirea ținută cu multŭ sentimentŭ naționalŭ de plugariulŭ din Beregseu Ioanŭ Puianŭ.

Convocare.

In urma scripteĭ comitetuluĭ permanentŭ electoralŭ din Sibiiŭ ddto 10/2 c. și față cu alegerile ce se apropiă, avemŭ onóre a conchiemá pe alegĕtorii românĭ inteligențĭ din partea de susŭ a comitatuluĭ Mureșŭ-Turda, la o conferință ce se va ținé aicĭ în Reginŭ la 27 Marte st. n. 2 óre d. a.

Obiectele pertractăriĭ vorŭ fi: 1. raportulŭ comitetuluĭ de până acĭ. 2. alegerea nouluĭ comitetŭ și a subcomitetelorŭ. 3. alegerea representanțilorŭ la conferința generală, ce se va ține în estŭ anŭ. 4. alte întrebărĭ referitóre la alegerile viitóre.

Comitetulŭ clubuluĭ alegĕtorilorŭ românĭ.

Reginŭ în 18 Marte 1884.

Patriciu Barbu, președinte. **G. Maier**, secretariu.

Comedia frățietățiĭ.

(Actulŭ II. Scena II.)

Ludovicŭ Csato. Precum m'am esprimatŭ și în ședința de erĭ ideea de activitate în părțile ardelene nu e populară. Chiar și aceia, carĭ vĕdŭ sterilitatea pasivitățiĭ, nu sunt aplecațĭ a pășĭ pe terenulŭ activŭ, de óre-ce n'au prospecte de resultatŭ chiar și cu-o programă câtŭ de moderată pe basa constituțiuneĭ actuale. De aceea noi Blășenii,*) carĭ suntemŭ de față la acéstă conferință, amŭ luatŭ grea responsabilitate asupra nóstră, ca nu cum-va sĕ conlucrămŭ într'acolo, sĕ spargemŭ solidaritatea națională a Românilorŭ. Ceea ce Ungurii au făcutŭ în contra uneĭ partide române solidariă, cu atâtŭ mai ușorŭ vorŭ face în contra a duóe partide. Orĭ-ce programe amŭ fi făcutŭ noi până acuma, chiar și cele mai moderate, Ungurii le-au timbratŭ tóte de nepatriotice, carĭ conțină aspirațiunĭ în contra integritățiĭ patrieĭ.

Așa ni se întêmplă nóue Blașanilorŭ, pe carĭ în totŭ timpulŭ ne-au numitŭ „Daco-românĭ." Noi pe lângă tóte aceste amŭ venitŭ aicĭ cu bunavoință și entusiasmŭ, ca sĕ luămŭ parte la opera patriotică, care are scopulŭ de a pregăti o apropiare între elementulŭ românŭ și celŭ maghiarŭ. Noi adecă avemŭ convingerea, că aceste duóe elemente sunt

*) Cine a împuternicitŭ pe d. Csato se vorbéscă în numele Blășienilorŭ? — Red.

FOILETONŬ.

Daco-România înființată.

Sub acestŭ titlu publică renumitulŭ poetŭ maghiarŭ, d. Mariciu Iokai, în diarulŭ „Magyarország és a Nagyvilág" o mică și frumósă scriere istorică lucrată după unŭ episodŭ luatŭ din istoria nóstră națională din timpulŭ lui Mihaiŭ-Vodă Vitézulŭ. Noi Românii, avêndŭ unŭ mare interesŭ de a scí și a cunósce totŭ, ce se dice și se scrie despre noi, lasŭ se urmeze aci fără nicĭ unŭ comentarŭ „Daco-România" vestitului romancierŭ maghiarŭ. Eacă-o:

Pe câtŭ erá de măreță și înțeleptŭ planulŭ luĭ Sigismundŭ Bathory de a uni Moldova, Valachia și Transilvania într'unŭ singurŭ statŭ confederatŭ, pe atâtŭ de mare i-a fostŭ și greșéla, cândŭ planulŭ realisatŭ, l'a lăsatŭ din mâna sa de ferŭ, spre a-lŭ încredință cu ușurință uneĭ mânĭ cu multŭ mai slabe. Indată ce principele Sigismundŭ a transmisŭ principatulŭ Transilvanieĭ în mâna cardinaluluĭ Andreiu Bathori, Mihaiu-Vodă n'a mai voitŭ sĕ scie de supunere și restălmăcindŭ alianța încheiată, a declaratŭ, că e rêndulŭ luĭ de a fi Domnŭ peste cele treĭ principate.

Batorescii au mai făcutŭ greșéla aceea, că, îndată după ce au bătutŭ pe Turcĭ, au suprimatŭ din nou libertățile Secuilorŭ, ale acelei națiunĭ brave, care venindŭ în Ungaria cu cincĭ seculĭ înaintea urmașilorŭ luĭ Arpadŭ, s'a aliatŭ de bună voe cu Ungurii, némulŭ lorŭ, păstrându-șĭ privilegiile deosebitŭ. Domnii Transilvanieĭ însĕ nu prea țineaŭ sémă de privilegiile lorŭ și d'aicĭ proveneaŭ necurmatele certe, carĭ adese degeneraŭ în resvrătirĭ. Secuii ast-felŭ măhnițĭ, negăsindŭ în țéră lorŭ dreptate, și-au întorsŭ privirile spre Mihaiu-Vodă, vecinulŭ lorŭ, pentru care arătau o mare iubire și cu care multe învingerĭ strălucite au sevêrșitŭ pe câmpulŭ de bătae. Apoi décă Săcuiulŭ se aliază cu Românulŭ, vecinulŭ luĭ, porțile țĕriĭ Ungurescĭ sunt deschise.

Mihaiu-Vodă străbătêndŭ la Brașovŭ, óstea Săcuilorŭ s'a unitŭ îndată cu elŭ.

Andreiŭ Bathory își adună în grabă armata și nu departe de Sibiiŭ se întâlni cu óstea unită a Săcuilorŭ și a Românilorŭ.

Cum s'au bucuratŭ toțĭ draciĭ din lume vĕdêndŭ, cum se omóră uniĭ pe alțiĭ, aceia carĭ mai înainte împreună au luptatŭ și au sĕvêrșitŭ cele mai strălucite învingerĭ asupra dușmanuluĭ comunŭ.

Andreiu Bathory a fostu bătutŭ, din óstea luĭ au rĕmasŭ 2700 morțĭ pe câmpulŭ de bătae și 1000 au fostŭ prinșĭ, între carĭ s'află și Korniș Gaspar și comandantele Ravazdy, care multe crudimĭ făcut-au printre Secuĭ, și pe care, aceștia, prindêndu-lŭ, l'au tăiatu în miĭ și sute de bucățĭ. Principele-Cardinalŭ fugit'a cu o mână de ómenĭ și Săcuii luându-lŭ la gónă, în deșertŭ i-au fostŭ împotrivirile vitejescĭ, căcĭ unŭ fecioră tînĕrŭ Săcuiu l'a rănitŭ de mórte. Capulŭ îĭ l'a tăiatŭ și luĭ Mihaiu-Vodă i l'a dusŭ.

Hospodarulŭ învingĕtorŭ, vĕdêndŭ capulŭ adversaruluĭ sĕu învinsŭ, început'a sĕ lăcrimeze și suspinândŭ a esclamatŭ:

„Sĕraculŭ popă!"

Dup'acésta a poruncitŭ sĕ caute corpulŭ cardinaluluĭ și găsindu-lŭ l'a înmormêntatŭ lângă fratele sĕu, Valtezar.

Amêndoĭ ajuns-au aicĭ prin nebuniile luĭ Sigismundŭ.

Mihaiŭ-Vodă, devenindŭ principele Transilvaniĭ, nu s'a mulțămitŭ numaĭ cu atâta; a maĭ cerutŭ dela Rudolfŭ, regele Ungarieĭ, sĕ cedeze imperiuluĭ compusŭ din Transilvania, Moldova și Muntenia, și tóte acele ținuturĭ ale Ungarieĭ, carĭ sunt locuite de Românĭ, precum: Solnoculŭ, Crasna, Biborulŭ, Zărandulŭ și

avisate la olaltă, și că desastrulŭ unuia e perdere și pentru celalaltŭ. Dér spre a nóstră mare mirare, Maghiarii susŭ simțescŭ acésta, și nu tindŭ într'acolo, ca prin unŭ sprijinŭ reciprocŭ se pună basa unei bunestărĭ comune. Eu sumŭ activistŭ acuma, am fostŭ activistŭ și în Sibiiu. Sum activistŭ din principiu și convingere, dér numai atuncĭ, cândŭ voiu puté sperá, că programa votată astădĭ se póte și realisá. Eu ținŭ programa acésta de unŭ **minimum** alŭ aspirațiunilorŭ nóstre, de una condițiune sine qua non. Décă avemŭ prospecte de a-o puté realisá, sĕ fimŭ activiștĭ. Eu însĕ ne avêndŭ acéstă speranță, nu potŭ luá asupra mea chiămarea de a lucrá în Transilvania pentru idea activitățiĭ și nu potŭ primí prin urmare distincțiunea de a luá parte la lucrările comitetului esecutivu.

Dr. **Iosifŭ Gáll**: Noi deputații avêndŭ coatingere cu cercurile politice de aicĭ, amŭ facutŭ până acuma esperiința, că nisuințele nóstre sunt privite cu bunavoință. (Dovédă legea pentru maghiarisarea scólelorŭ, față de care au fostŭ respinse tóte propunerile d-lui Gall. — Red. „Gaz. Trans.") Chiar și pressa ungară a salutatŭ cu simpatiă inițiativa nóstră. Acuma vorŭ avé ocasiune a ne cunósce și programa definitiva. Décă acésta va fi primită cu bunavoință, putemŭ avé speranță de a-o póté realisá; décă înse nu: atuncĭ ni-amŭ caștigatŭ convingerea, că între Maghiari și Români o bună înțelegere nu e possibilă. In casulŭ acesta ne-amŭ sista orĭ-ce încercare mai de parte; partida nóstră nepotendu-și ajunge scopulŭ, amŭ sistá și noĭ activitatea (Aprobărĭ.)

Ludovicŭ Csato: In urma declarațiunei făcute de d-lŭ dr. Iosifŭ Gall primescŭ de a fi membru în comitetulŭ esecutivu. (Aprobărĭ viue. Strigări: Se traiéscă!) (După „Viitorul.")

Deva 15 Marțiu 1884.

(Prigonirĭ sistematice.) Domnule Redactoru! Din multele publicațiunĭ prin diare este constatatŭ până la evidență, că nu e giurŭ locuitŭ de Românĭ în țéra întrégă, ca și comitatulŭ Huniadórei, în care Românii sĕ sufere atâtea prigonirĭ vehemente, nelegiuiri și abusurĭ, atâtu în sfera administrativă-politică, câtŭ și din partea judecătoriilorŭ regescĭ.

S'a mai făcutŭ amintire în diare, despre procesulŭ criminalŭ înscenatŭ mai multorŭ persóne, din ansa alegerei de membri în comitetulŭ municipalŭ alŭ comitatului Huniadórei, ce s'a îndeplinitŭ în cerculŭ electoralŭ la Vața de josŭ astă-dĭ instrucțiunea preliminară este terminată, — și pentru ca lumea și publiculŭ mare sĕ védă ce este faptulŭ criminalŭ. de care sunt înculpate acele persóne, vomŭ relevá faptulŭ unuia singurŭ dintre acusați.

Obiectivitatea faptului se refere la crima séu delictulŭ normatŭ în § 171 alŭ cod. penalŭ; acéstă lege prevede textualŭ următórea obiectivitate: „Déca cineva provócă directŭ, într'o adunare publică, prin cuvêntŭ, tipăriturĭ, scrisorĭ séu desemnurĭ, séu prin expunerea lorŭ publică, spre a se comite o crimă séu delictŭ, și déca crima séu delictulŭ s'au consumatŭ sĕ se pedepséscă ca ațîțătorŭ. Décă înse provocarea a remasŭ fără resultatŭ, etc. etc. „sĕ se pedepsescă."

Cu ocasiunea alegerei membrilorŭ municipalĭ, memorate mai susŭ, pentru observarea cursului alegerei, s'a dusŭ la Vața de josŭ, între alții și P. G. proprietarŭ și executorŭ reg. judecătorescŭ din Baia de Crișŭ (alegerile fiindŭ publice și libere sunt de dreptŭ și după lege sub controlă publică); și pentru acésta făcêndu-se incuisitoriu și în contra lui P. G., după cercetările prealabile, și în contra lui s'a enunciatŭ decisiunea de a fi pusŭ sub cercetare specială pentru faptulŭ calificatŭ în §-lŭ 171. cod. penalŭ, pentru considerările și motivele următóre: (textualŭ:) „P. G. executorŭ reg. jud. încă a fost la Vața, cu ocasiunea alegerilorŭ, unde n'are dreptŭ electoralŭ, cu importunitate a intratŭ în localulŭ alegerei și a ședutŭ acolo, unde n'avea dreptŭ sĕ șédă și cu tóte că președintele electoralŭ l'a provocatŭ, n'a voitŭ sĕ părăséscă localulŭ alegerei, până ce alegerea nu s'a terminatŭ. — P. G. însușĭ recunósce, că s'a dusŭ de acasă la loculŭ alegerei Vața, fără concessiunea și scirea judelui reg. de cercŭ, și a statŭ în localulŭ alegerei, recunósce că în Vața elŭ nu este alegetorŭ îndreptățitŭ, — spune că l'a împinsŭ curiositatea sĕ mérgă la Vața, dér nicĭ atuncĭ nicĭ altădată n'a ațîțatu în contra Maghiarilorŭ. — De s'ar și privĭ de adevĕrată acéstă scusă a sa, totușĭ e nedubitabilŭ, că mergêndŭ elŭ acolo, fără scirea judelui reg. de cercŭ, în societate cu E. K., V. T. și alțĭ sumutătorĭ, n'a mersŭ numai pentru curiositate, ci cu acelŭ scopŭ, ca în acelŭ cercŭ se nu se alégă nicĭ unŭ maghiarŭ de membru municipalŭ. — Membrii alegĕtorĭ, carĭ l'au vĕdutŭ pe acusatŭ sosindŭ în societate cu ceialalțĭ sumutătorĭ, și au esperiatŭ, că aceștia agitéză în publicŭ, au pututŭ sĕ scie, că acusatulŭ este de acordŭ cu consoții sĕi, și lui i-a venitŭ rolulŭ, cĕ în localulŭ de alegere sĕ controleze pe presidentulŭ împarțialŭ (?!) și sĕ exerce temere séu frică, ca executorŭ, asupra poporului, și sĕ-i pună piedeci, d'a votá pentru Maghiarĭ. — Amesuratu raportului lui R. F., presidentŭ electoralŭ acusatulŭ i-a declaratŭ, ce și însușĭ recunósce, că pe dênsulu l'a trămisŭ partidulŭ românŭ, a cărui scopŭ a fostŭ delăturarea Maghiarilorŭ, ceca ce se dovesce și prin aceea, că J. J. depune sub jurămêntŭ, că acusatulŭ i-ar fi declaratŭ martorelui, care n'a voitŭ ca Maghiarii sĕ fie delăturați următórele: „amarŭ ți-a fi ție, că nu țînĭ cu Românii, ne vomŭ îngrijí noi de tine." — Toțĭ locuitorii Baiei-de-Crișu (adecă totŭ satulŭ!) îlŭ scie pe acusatŭ, că nu-lŭ pasce mare simpatiă către Maghiarĭ, prin urmare se póte presupune, precum este doveditŭ, că cu mergerea sa la Vața, a doritŭ sĕ agiteze în contra Maghiarilorŭ."

Vĕ rogŭ, sĕ comparațĭ, domnule Redactorŭ, textulŭ §-lui mai susŭ citatŭ, cu acéstă motivare de învinovățire, și eu credŭ, că aplicațiunea juridică nu mai are lipsă aci de altŭ comentarŭ! Iurisprudența judelui instructorŭ din Deva, care are de altmintrelea facultatea de doctorŭ în dreptŭ și advocatŭ, condusă de șefulŭ sĕu presidentŭ dela tribunalulŭ din Deva n'a pututŭ se-și dea testimoniu de paupertate și de malitia mai flagrantŭ, de câtŭ prin acestŭ actŭ. — La timpulŭ sĕu îmi voiu permite a vĕ comunicá resultatulŭ finalŭ dimpreună cu alte acte fórte caracteristice relative la acéstă afacere. +.

Sub semnătura d-lui C. A. Rosetti, „Romănulŭ" susține din nou propunerea sa de unŭ singurŭ colegiu electoralŭ. Prin divisiunea colegiilorŭ, nu numai nu vomŭ puté dobêndí alegerĭ morale și libere — dice d-sa — nu numai nu vomŭ puté face ca administrația sĕ fie bună, dréptă pentru toțĭ, și agentulŭ de căpeteniă alŭ respândirei instrucțiunei publice, dér vomŭ mărí nedrépta și în tóte vătămătórea ură și neîncredere între clase. Pămêntulŭ învelue în cója lui unŭ oceanŭ de focŭ; apele infiltrându-se, și negreșitŭ și alte cause, provócă cutremurile. Nu vĕ despărțițĭ de poporŭ, am disŭ necurmatŭ tuturorŭ claselorŭ; nu facețĭ nedreptățĭ; nu provocațĭ neîncrederea, care aduce ură, căcĭ tóte aceste producŭ cele mai marĭ rele pentru tóte clasele. Eu, personalŭ, nu am nicĭ unŭ interesesŭ Ca Românŭ și ca unŭ omŭ înțeleptŭ, — cum sunt în genere sincerii radicalĭ, — mi-am făcutŭ datoria a spune tuturorŭ, că pe cale rea și periculósă se ducŭ. Deputații și senatorii au întratŭ în secțiunĭ. Ei cunoscŭ totŭ reulŭ, ce s'a făcutŭ prin legea actuală; ei cunoscŭ, că reforma, cum vorŭ sĕ se facă, este totŭ atâtŭ de rea, fiindŭ făcută p'acelașĭ calapod; ast-felŭ dér singurĭ vorŭ fi respundĕtorĭ de reulŭ, ce vorŭ face țéreĭ și prin urmare lorŭ înșile."

Diverse.

(Universitatea din Cernăuțĭ.) In semestrulŭ de véră 1884 funcționéză la universitatea c. r. Franciscu Iosifŭ în Cernăuțĭ: 23 de profesorĭ ordinarĭ, 7 profesorĭ estraordinarĭ, 1 suplentŭ, 3 docențĭ, unŭ lectorŭ și unŭ profesorŭ de cântărĭ. Dintre aceștia funcționéză la facultatea de teologiă: 5 profesorĭ ordinari, 1 suplentŭ și unŭ docentŭ; la facultatea juridică: 5 profesorĭ ordinarĭ, 3 profesorĭ estraordinarĭ și unu docentŭ; la facultatea filosofică: 13 profesorĭ ordinarĭ, 4 profesorĭ estraordinarĭ, 1 docentŭ, 1 lectorŭ și 1 profesorŭ de cântărĭ. Universitatea este cercetată de 283 de studențĭ în anulŭ acésta scolasticŭ, ceea ce arată, că în anulŭ acésta numĕrulŭ studenților în asemĕnare cu anulŭ trecutŭ, cândŭ erau 248 s'a sporitŭ cu 35. Dintre aceștia erau 223 studențĭ ordinarĭ, éră 60 estraordinarĭ și se împărțiau după diversele facultățĭ în modulŭ următoriu: teologĭ ascultătorĭ ordinarĭ 72 (fața cu 66) și ascultători estraordinărĭ 4 (față de 1), prin urmare 76 față de 66 de ascultătorĭ din semestrulŭ de véră din 1883. Iuriștĭ: ascultătorĭ ordinarĭ 126 (față de 123) estraordinarĭ 15 (față de 3) laolaltă 141 față de 128 de ascultătorĭ din semestrulŭ de véră 1883. Filosofĭ: ascultătorĭ ordinarĭ 25 (fața de 38) și estraordinarĭ 30 (fața de 15), cu toții 55 față cu 45 din semestrulŭ de véră. Farmacențĭ 11 fața de 8 din semestrulŭ trecutŭ de véră. Cu privire la patriă sunt: teologĭ din Bucovina 62, din Galiția 1, din Ungaria 4, din

---

Maramureșulŭ, spre a se puté cu fală numí: „**Domnulŭ Românilorŭ.**"

Regelui astrologŭ nicĭ că-i păsá, numai din cele șépte planete ale lui sĕ nu-i ia vr'una.

In numele bunei prietenii, Mihaiŭ-Vodă mai cerut-a și titlulu de „Maiestate" și ajutorŭ bănescŭ.

Regele spus-a trămișilorŭ lui sĕ făgăduéscă lui Mihaiŭ-Vodă, orĭ și ce; căcĭ așa erá politica d'atuncĭ.

A „făgădui" în totdéuna, a „dărui" de silă și a „nu dá" niciodată.

Pe d'altă parte Mihaiŭ-Vodă a îmbiatŭ cu prietenia sa și pe Sultanulŭ Turcilorŭ. Și acesta trămisui-a obicinuitulŭ stégŭ și buzduganŭ.

Acum părea a fi asiguratŭ din amêndouĕ părțile pe tronulŭ principatului Transilvaniei și adecă c'a sositŭ timpulŭ d'a înființá acea mare „**Daco-Româniă**, pe care noi o numimŭ o icónă închipuită.

Mihaiŭ-Vodă a începutŭ domnia prin a alungá din slujbele de căpeteniă pe toțĭ nemeșii ungurĭ și a-i înlocui cu Valachĭ. Legile le făcea singurŭ după placŭ, și Adunarea obștéscă a înlocuit'o prin despotismulŭ lui. Pe nemeșĭ i-a supusŭ la birurĭ. Averile nemeșilorŭ bănuițĭ erau luate, palaturile și cetățile lorŭ le ardea și pustiá, și cea mai vătĕmătóre mĕsură a fostŭ că Ungurului, Sĕcuiului și Sasului de-o-potrivă le-a impusŭ limba română.

Cu chipulŭ acesta curêndŭ sfĕrșitu-s'a cu domnia lui în Transilvania, care n'a ținutŭ de câtŭ unŭ-spre-dece lunĭ. Nemeșii sub conducerea lui Szekely Mozes s'au rescultatŭ și lângă Adiudŭ, Mihaiŭ-Vodă, perdêndŭ dece mii de ómenĭ abia a scăpatŭ cu óstea lui sdrobită în Muntenia, unde Szekely Mozes l'a mai bătutŭ odată în unire cu Zamoisky, comandantele Leșilorŭ.

Din Muntenia, Mihaiŭ-Vodă dusu-s'a la Praga cerêndŭ regelui ajutorŭ pentru recucerirea Transilvaniei, unde voiá acum a se întórce numai ca locoțiitorŭ alŭ regelui.

Regele făcea bine décă lângă Mihaiŭ-Vodă, în loculŭ lui Basta, trămitea în Transilvania pe archiducele Mathia, care erá plăcutŭ Ungurilorŭ.

Pe tronulŭ Transilvaniei vĕduvite s'a întorsŭ pentru a treia óră Sigismundŭ Bathory, care părăsindu-lŭ noroculŭ, pierdut-a în bătaie tote tunurile, ér Mihaiŭ Vodă împreună cu Basta s'au întorsŭ victoriosŭ în Transilvania.

Nemeșea, l'a ajunsŭ însĕ și pe elŭ.

Noulŭ sĕu aliatŭ și camaradŭ de arme erá unŭ bunŭ Italianŭ. Bănuitorŭ cu prietinii sĕi, iute isprăvea cu cei bănuițĭ.

Ungurii, desŭ din vreme spusu-i-aŭ lui Mihaiu-Vodă sĕ bage de sémă sĕ n'o pățéscă ca George Martinuzzi.

Intr'o nópte cândŭ Mihaiŭ-Vodă visá mai dulce despre marele imperiu românŭ, sbirii lui Basta năvălescŭ pe furișŭ și-ĭ taie capulŭ.

Sĕraculŭ Vodă!"

Așa s'a sfĕrșitŭ **Daco-Româniа** înființată, și **și sperămŭ, că pentru totdeauna.**

Domnŭ alŭ Transilvaniei a rĕmasŭ Basta. Acéstă epocă a Transilvaniei e cea mai de plânsŭ.

Basta a fostŭ mai vĕrsătorŭ de sânge de câtŭ Sigismundŭ Bathory, mai păgânŭ decâtŭ Turculŭ, mai prigonitorŭ de câtŭ Românulŭ, și mai pustiitorŭ de câtŭ Tătarulŭ. Transilvanii ar fi preferitŭ mai bine pe aceștĭ patru de câtŭ tirănia lui Basta. D'aceea ei s'au aliatŭ cu Turcii și cu Tătarii, ca sĕ dea afară din țéră pe bunulŭ lorŭ prietinŭ temĕtorŭ de D-Deu, care desbrăcase poporulŭ și care, și așa desbrăcatŭ totŭ nu-lŭ lăsá nebătutŭ.

Vecinica lui pomenire se găsesce într'unŭ reu distichon, făcutŭ d'unŭ începĕtorŭ versuitorŭ d'a lui „frundă verde", care îĭ cântă fuga.

De almintrelea mórtea lui a fostŭ frumósă. A bentŭ până cădutŭ mortŭ cu cupa plina în mână.

Vĕlulŭ uitării sĕ acopere numele lui.

Traducere de **Moțulŭ.**

Ardélŭ 1, din România 8. Iuriştĭ din Bucovina 89, din Galiţia 35, din Austria superióră şi înferioră câte 1, din Boemia 3, din Stiria 1, din Istria 1, din Ungaria 2, din Ardélŭ 4, din România 3 şi din Besarabia 1. Filosofĭ din Bucovina 38, din Galaţia 12, din Ardélŭ 1, din România 3; farmaceuţĭ din Bucovina 4 din Galiţia 5 şi din România 2. După naţionalitate sunt 112 Nemţĭ, 105 Românĭ, 36 Rutenĭ, 26 Polonĭ, 2 Ungurĭ, 1 Cehŭ şi 1 Arménŭ. După religiune sunt gr. or. 135, armenĭ orientalĭ 2, romano-catolicĭ 52, greco-catolicĭ 12, armeno-catolicĭ 4, evangelicĭ 5 şi mosaicĭ 73. De didactru aŭ fostŭ liberaţĭ 54 ascultătorĭ şi 12 numai de didactru jumĕtate. Stipendiştilorŭ. Anulŭ ântâiu îlŭ frequentară 17 teologĭ, 31 juriştĭ şi 8 filosofĭ; anulŭ alŭ doilea 14 teologĭ, 36 iuriştĭ şi 4 filosofĭ; anulŭ alŭ treilea: 21 teologĭ, 25 iuriştĭ şi 1 filosofĭ; anulŭ alŭ patrulea 23 teologĭ, 34 iuriştĭ şi 12 filosofĭ.

(D. Vasile Alexandri) se află de câte-va ḑile în Bucurescĭ. D-sa a venitŭ atâtŭ pentru a luá parte la lucrările Senatului, câtŭ şi mai cu sémă pentru a supraveghiá repetiţiunile piesei sale „Fântâna Blandusiei“, ce se va jucá în curêndŭ la teatrulŭ naţionalŭ.

(Mulţămită publică.) *) Fruntaşii comunei nóstre voindŭ a dá scólei locale celŭ mai mare avêntŭ posibilŭ, fidelĭ usului întrodusŭ, au aranjatŭ şi în anulŭ acesta una petrecere socială populară în favorulŭ fondului scólei locale în séra de 7 (19) Ianuariu a. c., care pe câtŭ a fostŭ de veselă şi animată, durândŭ până la 4 óre dimineţa, pre atâta a fostŭ şi de mănósă, considerândŭ circumstările, în carĭ trăimŭ. Eră o bucuriă nespusă a privi la poporulŭ nostru cu câtŭ entusiasmŭ şi cu câtă ambiţiune îşĭ sacrifică obolulŭ sĕu nobilului scopŭ culturalŭ. Unŭ esemplu nobilŭ acesta şi demnŭ de imitatŭ. Cu acéstă ocasiune au contribuitŭ următorii generoşĭ Domni şi anume:

1. I. Eft. Popoviciu, parochŭ 3 fl. 2. I. Stefanŭ primariŭ 3 fl. 50 cr. 3. Iac. Zorca not. care nea trămisŭ 1 fl. 4. I. Comşa comerc. în Zernescĭ 2 fl. 50 cr. 5. I. Ciolanŭ arêndatore 3 fl. 30 cr. 6. D-na Rachira Popescu preotésă vid. 2 fl. 7. Stef. Rauscher pădurariŭ erarialŭ 2 fl. 50 cr. 8. Macs. Popoviciu prof. 2 fl. 9. Nic. Pusĉaşŭ juratŭ 3 fl. 10. I. Scorţa înv. adj. 3 fl. 11. Zachiu Anghelŭ colectorŭ 2 fl. 12. Gregoriu D. Paltineanŭ înv. dirig. 2 fl. 13. Petru P. Danciu înv. secund. 2 fl. 14. Nic. Comanelea preş. eforialŭ 1 fl. 50 cr. 15. Vas. Popŭ v.-not. 1 fl. 16. Iac. Zorca înv. 1 fl. 17. I. Gavrilă cântăreţŭ 1 fl. 18. George Grămadă juratŭ 1 fl. 19. Gavr. Ursŭ cojocariŭ 1 fl. 20. Ios. András morariu 1 fl. 21. Nic. Bodeanŭ 1 fl. 22. Ios. Urdea s. 1 fl. 23. Nic. Id. Mamină 80 cr. 24. I. St. Popa 50 cr. 25. Ios. Scórţă 50 cr. 26. Nic. Ciolanŭ 50 cr. 27. Iosifŭ Urdea j. 50 cr. 28. Ignate Samoilă 50 cr. 29. Vasile Varga 50 cr. 30. I. Varga 50 cr. 31. Moise Grămada 1 fl.

Din suma acésta, neajungêndŭ spesele de 39 fl. 22 cr. solvite totŭ de participanţĭ — s'a subtrasŭ 40 cr. Remâne decĭ venitŭ curatŭ 46 fl. 20 cr. care s'a şi administratŭ casariului fondului scolarŭ.

Priméscă toţĭ aceştĭ marinimoşĭ contribuitorĭ în numele scólei nóstre cea mai profundă mulţămită publică şi fie sigurĭ, că prin astfelŭ de fapte nobile, pe lângă recunoscinţă ómenilorŭ îşĭ vorŭ asigurá comóră în cerĭurĭ, pre care nicĭ furii nu o potŭ furá, nicĭ moliile nu o potŭ mâncá.

Ţinţarĭ 20 Februariu 1884.

Gregoriu D. Paltineanu, înv. dirigentŭ. **Petru C. Danciu,** învĕţătoriŭ.

*) Intârḑiată din causa lipsei de spaţiu. Red.

Publicaţiune. 1—3

Se aduce la cunoscinţa onor. publicŭ, cumcă reparatura, ce este a se face la băile de aburŭ, şi de vană din Braşovŭ, din suburbiulŭ Scheiiu, se va pune în lucrare numai la 9 (21) Aprile 1884, şi că până atuncĭ, băile amintite stau la disposiţiunea on. publicŭ.

Braşovŭ, 9 (21) Martie 1884.

Eforia scólelorŭ centrale rom. ort. resărit.

Publicaţiune. 1—3

Băile de aburŭ şi de vană din Braşovŭ, suburbiulŭ Scheiiŭ au necesitate de 50 stânjinĭ lemne de focŭ de fagŭ, tinere uscate.

Cine voesce a liferá acéstă cantitate de lemne, sĕ binevoéscă a se adresá cu ofertele lorŭ verbale séu în scrisŭ în terminŭ de 15 ḑile, la subscrisa eforiă scolară, suburbiulŭ Scheiu, în edificiulŭ gimnasialŭ.

Braşovŭ, 9 (21) Marţiă 1884.

Eforia şcólelorŭ centrale rom. ort. resărit.

Circulŭ Th. Sidoli

dela Pórta Vămii

Astăḑĭ Vinerĭ în 21 Marte 1884,

séra la 7½ óre.

Representaţiă de onóre

în beneficiulŭ artistului ecuilibristŭ

d-nu Adolfo Benedetti

cu concursulŭ tuturorŭ artiştilorŭ şi artistelorŭ în escelentele lorŭ rolurĭ, şi presentarea cailorŭ celorŭ mai bine dresaţĭ cu frêu şi în libertate prin Directorulŭ circului şi Cesarŭ Sidoli.

La finea representaţiei:

Rojnole şi Paskero sĕu diligenţa parisiană.

Onoratŭ publicŭ! Mulţămindŭ din inimă pentru aplausele de până acum, îmĭ permitŭ a invitá pe toţĭ cu tótă stima la representaţia de adĭ dată în beneficiulŭ meŭ. Adolfo Benedetti, beneficiantŭ.

Mâne Sâmbătă în 22 Marte 1884.

pentru prima óră marea pantomimă istorică:

MAZEPPA şi esilarea lui în stepele Ukraniei

la lumină electrică.

Inainte de începere şi după terminarea representaţiei strada se va luminá cu electricitate.

Invită cu tótă onórea publiculŭ sĕ participe în numĕrŭ câtŭ mai mare. Cu tótă stima

Th. Sidoli, directorŭ.

Spre sciinţă!

Subscrisulŭ aducŭ prin acésta la cunoscinţa onoratului publicŭ, că am luatŭ în antrepriză esploatarea cunoscutelorŭ ape minerale dela Elepatacŭ. Acéstă esploatare va începe dela 1-a Aprile viitorŭ. Dela acéstă dată începêndŭ, aceste escelente ape vorŭ începe a fi manipulate întrŭnŭ chipŭ raţionalŭ cu totulŭ deosebitŭ de celŭ întrebuinţatŭ până aci. Intrebuinţarea de sticle ad hoc, solide şi de colóre verde închisă va face în viitorŭ posibilă transportarea acestorŭ ape la distanţele cele mai marĭ fără a li-se alterá întru nimica constituţiunea chemică: astfelŭ, că ele vorŭ puté fi întrebuinţate ca apă de cură întocmai ca la isvorulŭ lorŭ. Pentru a evitá orĭ ce fraudă îmĭ permitŭ a face atentŭ pe on. publicŭ, că sticlele mele de colóre verde închisă sunt de unŭ litru; pe dopŭ au inscripţiunea: „Neuriehrer S.“, pe periferia capsulei de pe dopŭ: „Elŏpatak, N. S.“ şi în fine pe fundŭ: „Elŏpatak. Neuriehrer.“

Cu vinderea apei minerale dela Elepatacŭ, atâtŭ în detail câtŭ şi en gros, amŭ însărcinatŭ pe d-lŭ A. Kassik, Strada căldărarilorŭ Nr. 520, care e deobligatŭ de a îngriji de transportulŭ în lăḑĭ franco, respective în schimbulŭ embalagiului.

Preţulŭ unei lăḑĭ à 50 sticle cu ladă şi cu sticle cu totŭ, 8 fl. — preţulŭ unei lăḑĭ cu 25 sticle 4 fl. 20 cr. — preţulŭ unei sticle de apă cu înapoierea sticlei 6 cr. v. a.

Elepatacŭ în 1884.

4—20 Cu tótă stima

Neuriehrer S.

Nr. 1665-1884. 1—3

Concursŭ.

Spre ocuparea postului nou de jude comunalŭ orăşanescŭ sistemisatŭ la comuna orăşenéscă de aicĭ şi provĕḑutŭ c'unŭ salarŭ anualŭ de 900 fl. şi banĭ de cuartirŭ de 150 fl. v. a. pe anŭ se escrie concursŭ.

Doritorii de a ocupá acestŭ postŭ sĕ-şi presenteze petiţiunile respective până la 26 Marte a. c. d. a. 5 óre la primăria de aicĭ, arătândŭ în aceste petiţiuni etatea lorŭ; purtarea morală, că au absolvatŭ unŭ cursŭ de dreptŭ de patru anĭ, că au căpĕtatŭ licenţa (Staatsprüfung) judicială séu din sciinţele de statŭ, şi în fine se arăte, unde au fostŭ până acuma ocupaţĭ.

Braşovŭ 8 Marte 1884.

Magistratulŭ orăşănescŭ.

Nr. 113.

Anunciu.

Societatea de împrumutŭ şi păstrare „Aurora“ din Năsĕudŭ va ţiné adunare a generală în 30 Marţiu 1884 st. n. în edificiulŭ scólei normale din locŭ.

Obiectele:

1. Raportulŭ directorelui, cassariului şi comisiunei censuratóre.
2. Alegerea a duoi membri de consiliu şi a comisiunei censuratórie pe basa statutului.
3. Pertractarea propunerilorŭ consiliului.

Societatea de împrumutŭ şi păstrare „Aurora“.

Naseudŭ 1 Marte 1884.

Consiliulŭ administrativŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 20 Martiu st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6% 122.25. Rentă de aurŭ 4% 92.—. Rentă de hărthiă 5% 88.60. Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare 141.50. Amortisarea datorici căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emissiune) 95.50. dto (II-a emissiune) 117.—. dto (III-a emissiune 100.40. Bonurĭ rurale ungare 101.—. Bonurĭ cu cl. de sortare 100.—. Bonuri rurale Banat-Timişŭ 100.25. Bonurĭ cu cl. de sortare 99.50. Bonurĭ rurale transilvane 99.50. Bonurĭ croato-slavone 100.—. Despăgubire p. dijma de vinŭ ung. 97.50 Imprumutulŭ cu premiu ung. 116.75. Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului 113.90. Renta de hărtiă austriacă 79.75. Renta de arg. austr. 80.95. Renta de aurŭ austr. 101.90. Losurile din 1860 136.60. Acţiunile băncei austro-ungare 845.—. Act. băncei de creditŭ ungare 327.50. Act. băncei de creditŭ austriace 323.90 Argintulu —.— Galbinĭ împĕrătescĭ 5.68. Napoleond'orĭ 9.61½. Mărcĭ 100 împ. germ. 59.20 Londra 10 £ sterlinge 121.25.

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 7 Marte v. 1884.

Renta română (5%)	Cump.	93½	vênd.	94
Renta rom. amort. (5%)	„	95⅕	„	96
„ convert. (6%)	„	98½	„	99
Împr. oraş. Buc. (20 l.)	„	32	„	33
Credit fonc. ruralŭ (7%)	„	102¼	„	102¾
„ „ „ (5%)	„	91¾	„	—.—
„ „ urbanŭ (7%)	„	101¾	„	102¼
„ „ „ (6%)	„	98	„	98¼
„ „ „ (5%)	„	88⅞	„	89
Banca naţională a României	„	1384	„	—
Ac. de asig. Dacia-Rom	„	383	„	—
„ „ „ Naţională	„	260	„	—
Aurŭ	„	3.—	„	—.—
Bancnote austriace contra aurŭ	„	2.09	„	2.10

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.** Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Tipografia: **Ioanŭ Gött şi fiiŭ Henricŭ.**